

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 227.533 van 26 mei 2014
in de zaak A. 208.127/IX-7944**

In zake: Ann-Sophie HIMPE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Patrick Devers
kantoor houdend te 9000 Gent
Kouter 71-72
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister
van Justitie
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Emmanuel Jacubowitz
kantoor houdend te 1160 Brussel
Tedescolaan 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij:

Tom DEGRYSE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Antoon Lust
kantoor houdend te 8310 Assebroek
Baron Ruzettelaan 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 28 februari 2013, strekt tot de
nietigverklaring van het koninklijk besluit van 19 december 2012 waarbij Tom
Degryse wordt benoemd tot notaris in het gerechtelijk arrondissement Ieper, met
standplaats te Ieper.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Tom Degryse heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 15 april 2013. De tussenkomende partij heeft een toelichtende memorie ingediend.

Auditeur Marijke Van Limbergen heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 mei 2014.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Leendert Lachaert, die *loco* advocaat Patrick Devers verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Anthony Poppe, die *loco* advocaat Emmanuel Jacobowitz verschijnt voor de verwerende partij en advocaat Evelien D'Hoest, die *loco* advocaat Antoon Lust verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur Marijke Van Limbergen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. In het Belgisch Staatsblad van 15 september 2011 wordt de vacature bekendgemaakt voor een plaats van notaris ter standplaats Ieper.

Drie kandidaten, onder wie verzoekster en de tussenkomende partij, solliciteren naar dit ambt.

3.2. Met een brief van 21 oktober 2011 verzoekt de minister van Justitie op grond van artikel 43, § 2, 1°, van de wet van 25 ventôse jaar XI ‘op het notarisambt’ (hierna: de wet op het notarisambt) de procureur des Konings te Ieper om advies over verzoekster met betrekking tot de vraag of de kandidaat veroordelingen heeft opgelopen en of er een strafonderzoek hangende is. Met een brief van dezelfde datum wordt, wat de tussenkomende partij betreft, dit verzoek gericht aan de procureur des Konings te Brugge. Met een derde brief van dezelfde datum verzoekt de minister van Justitie op grond van artikel 43, § 2, 2°, van de wet op het notarisambt de voorzitter van het adviescomité van notarissen van de provincie West-Vlaanderen om een gemotiveerd schriftelijk advies met betrekking tot de drie kandidaten.

Op 7 november 2011 verstrekt de procureur des Konings te Ieper een gunstig advies met betrekking tot verzoekster en op 9 november 2011 verstrekt de procureur des Konings te Brugge een gunstig advies met betrekking tot de tussenkomende partij.

Op 28 november 2011 brengt het adviescomité van notarissen van de provincie West-Vlaanderen unaniem een advies ‘gunstig’ uit met betrekking tot verzoekster en een advies ‘zeer gunstig’ met betrekking tot de tussenkomende partij.

Op 19 januari 2012 gaat de Nederlandstalige benoemingscommissie voor het notariaat over tot de rangschikking van de kandidaten. Daarbij

wordt, met eenparigheid van stemmen, de tussenkomen de partij als eerste gerangschikt en verzoekster als tweede.

3.3. Op 19 december 2012 wordt de tussenkomen de partij bij koninklijk besluit benoemd tot notaris in het gerechtelijk arrondissement Ieper met standplaats te Ieper.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

4. Een eerste middel is geput uit de schending van de formele-motiveringsplicht, als bedoeld in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’.

Verzoekster zet uiteen dat een overheid die handelt in overeenstemming met een vooraf ingewonnen en wettelijk voorgeschreven advies, dit advies uitdrukkelijk moet bijvallen. Het bestreden besluit verwijst naar de ingewonnen adviezen, waarbij de inhoud van het advies van de benoemingscommissie voor het notariaat in het besluit wordt opgenomen, zonder dat evenwel op enigerlei wijze gesteld wordt dat de benoemende overheid zich bij deze adviezen aansluit.

Beoordeling

5. De verplichting voor het bestuur om zijn beslissingen formeel te motiveren, strekt er in de eerste plaats toe om de betrokkene de nodige informatie te verschaffen opdat zij met kennis van zaken voor haar rechten kan opkomen. Uit de lezing van het tweede en het derde middel blijkt dat verzoekster – terecht – aanneemt dat de benoemende overheid minstens impliciet zich de be-

doelde adviezen heeft eigen gemaakt en voorts dat zijzelf zeer wel de inhoud kent van die adviezen, op grond waarvan de tussenkomende partij is benoemd, aangezien zij ze uitvoerig inhoudelijk bekritiseert en zelfs uitdrukkelijk stelt dat de motieven onwettig zijn en dat “deze onwettigheden doorwerken in het Koninklijk besluit, dat immers (impliciet, door er naar te verwijzen of nog ze in het besluit zonder meer op te nemen) op deze adviezen steunt en dus door dezelfde onwettigheid is aangetast”.

Het doel van de formele-motiveringsplicht bereikt zijnde, houdt in dat verzoekster bij het middel geen belang heeft.

6. Het middel is niet ontvankelijk.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

7. Een tweede middel is geput uit “de schending van de artikelen 43 en 44 van de wet van 25 Gentse jaar XI op het notarisambt en van het artikel 1 van het Koninklijk besluit van 7 mei 2001 tot vaststelling van de uniforme standaarden waaraan de adviezen die betrekking hebben op de bekwaamheid en de geschiktheid van de kandidaten voor de benoeming tot kandidaat-notaris en notaristularis moeten voldoen”.

Verzoekster argumenteert dat artikel 1 van voormeld koninklijk besluit van 7 mei 2001 de standaarden voorschrijft waaraan de adviezen van het adviescomité van notarissen moeten voldoen en dat adviezen die niet in overeenstemming met die standaarden worden uitgebracht, onregelmatig zijn en het benoemingsbesluit, in zoverre het zonder meer op dit advies steunt, in zijn wettigheid aantast:

“12. Vastgesteld dient te worden dat de adviezen van het Adviescomité van notarissen Provincie West-Vlaanderen dd. 28 november 2011 over

Tom Degryse, waarin nochtans verwezen wordt naar het Koninklijk besluit van 7 mei 2001, enerzijds minstens drie (3) standaarden, te weten ‘communicatievaardigheden en spreken in het openbaar’, ‘besluitvaardigheid’ en ‘luisterbereidheid en zin voor evenwichtige oplossingen’ onbesproken laat en anderzijds haar ‘zeer gunstig’ advies mede steunt op elementen die met de voornoemde standaarden geen enkele uitstaans hebben. Vastgesteld dient eveneens te worden dat hetzelfde Adviescomité in haar advies van dezelfde dag aangaande de verzoekster enerzijds minstens drie (3) standaarden te weten ‘organisatorische vaardigheden’, ‘besluitvaardigheid’ en vooral ‘respect voor de deontologie en confraterniteit’ (zie ook het derde middel) onbesproken laat en anderzijds haar slechts ‘gunstig’ advies mede steunt op vage, dan wel incorrecte en door geen enkele element gestaafde indrukken (‘enige maturiteit en ervaring mist’), dan wel op elementen die al evenmin met de voornoemde standaarden te maken hebben (zoals o.m. ‘haar vader en haar zus al notaris zijn in Ieper’).

13. Vastgesteld dient tevens te worden dat de Benoemingscommissie, in haar proces-verbaal van 19 januari 2012, p. 11 ervan, zelf haar eigen zeven (7) criteria ter beoordeling van de bekwaamheid en geschiktheid van de kandidaten heeft vastgelegd, terwijl die zo zelfstandig door deze commissie vastgestelde criteria helemaal niets van doen hebben met de standaarden qua bekwaamheid en geschiktheid waarvan sprake in artikel 1 van het Koninklijk besluit van 7 mei 2001.

Bovendien worden, kritiekloos, de (zie boven) onregelmatige adviezen van het Adviescomité dd. 28 november 2011 als beoordelingscriterium aangemerkt, waardoor de onwettigheden waarmede deze adviezen behept zijn, worden meegenomen en zo het advies van de Benoemingscommissie zelf aantasten.

14. Aldus is vaststaande dat de adviezen van Adviescomité van notarissen Provincie West-Vlaanderen dd. 28 november 2011 grotendeels en het proces-verbaal, houdende advies, van de Benoemingscommissie voor het Notariaat dd. 19 januari 2012 volledig, het artikel 1 van het Koninklijk besluit van 7 mei 2001 schenden, terwijl deze onwettigheden doorwerken in het bestreden Koninklijk besluit, dat immers (impliciet, door ernaar te verwijzen of nog ze in het bestreden besluit zelf zonder meer op te nemen) op deze adviezen steunt en dus door dezelfde onwettigheid is aangetaast.”

Beoordeling

8. Artikel 1 van het koninklijk besluit van 7 mei 2001 ‘tot vaststelling van de uniforme standaarden waaraan de adviezen die betrekking hebben op de bekwaamheid en de geschiktheid van de kandidaten voor de benoeming tot kandidaat-notaris en notaris titularis moeten voldoen’ luidt:

“De adviezen uitgebracht door de adviescomités van notarissen met het oog op een benoeming tot kandidaat-notaris of tot notaris titularis moeten aan volgende standaarden voldoen:

a) inzake bekwaamheid:

1. organisatorische vaardigheden;
2. communicatievaardigheden en spreken in het openbaar;
3. besluitvaardigheid;
4. zelfbeheersing en stressbestendigheid.

b) inzake geschiktheid:

1. integriteit en onpartijdigheid;
2. respect voor de deontologie en confraterniteit;
3. luisterbereidheid en zin voor evenwichtige oplossingen.”

9. In het auditoraatsverslag wordt op de volgende uitvoerig bere-
deneerde wijze voorgesteld om het middel ongegrond te verklaren:

“De tussenkomende partij merkt mijns inzien terecht op dat de verzoekster nalaat aan te geven op welke wijze het bestreden besluit de artikelen 43 en 44 van de wet op het notarisambt concreet zou schenden. In de mate dat het middel steunt op de voormelde artikelen, is het dan ook onontvankelijk.

Artikel 1 van het koninklijk besluit van 7 mei 2001, genomen [ter] uitvoering van artikel 38*bis* van de wet op het notarisambt, bepaalt de standaarden waaraan de adviezen uitgebracht door de adviescomités van notarissen met het oog op een benoeming tot notaris-titularis moeten voldoen. Het voornoemde koninklijk besluit is aldus uitsluitend van toepassing op de adviezen verleend door de adviescomités van notarissen, en niet op de adviezen verleend door de benoemingscommissies.

Wat het advies van het adviescomité betreft, bepaalt artikel 2 van het koninklijk besluit van 7 mei 2001 dat dit advies gemotiveerd moet zijn, maar het voormelde artikel bepaalt niet dat voor elk van de standaarden een motivering moet worden gegeven. Het volstaat aldus dat uit het advies blijkt dat met de standaarden, vervat in artikel 1, rekening is gehouden. Zulks is te dezen het geval, nu in de adviezen met betrekking tot de tussenkomende partij en de verzoekster uitdrukkelijk wordt gesteld dat met betrekking tot de kandidaten een aantal vaststellingen blijken ‘na onderzoek van elk van de standaarden bepaald in het K.B. van 7 mei 2001’. De door het adviescomité in zijn advies [opgenomen] vaststellingen betreffen de elementen die het comité voor de betreffende kandidaat als in het oog springend en relevant heeft [aangemerkt]. Bovendien kan mijns inziens hoe dan ook met de tussenkomende partij worden vastgesteld dat de door het adviescomité [aangenomen] vaststellingen ondergebracht kunnen worden bij één of meerdere standaarden en is geenszins vereist dat per standaard een afzonderlijke motivering wordt gegeven [voorbeelden in voetnoot weggelaten].

Voor zover de verzoekster aanvoert dat het advies van het adviescomité met betrekking tot de tussenkomende partij elementen bevat die geen ver-

band houden met de standaarden van artikel 1 van het koninklijk besluit van 7 mei 2001, laat zij na aan te geven om welke elementen het concreet gaat.

Wat betreft verzoeksters kritiek met betrekking tot het advies van het adviescomité dat op haar betrekking heeft, kunnen dienaangaande, nog daargelaten de vraag of dit middelonderdeel onontvankelijk en laattijdig zou zijn omdat de verzoekster geen gebruik heeft gemaakt van de in artikel 43, § 2, derde lid, van de wet op het notarisambt voorziene mogelijkheid om opmerkingen aan de adviesverlenende instantie en aan de minister van Justitie over te zenden, dezelfde bedenkingen worden geformuleerd als met betrekking tot het advies dat op de tussenkomende partij betrekking heeft. Zo blijkt dat het advies met betrekking tot de verzoekster eveneens wijst op het feit dat het onderzoek op alle standaarden betrekking heeft en dat ook alle door het adviescomité [genoteerde] vaststellingen ondergebracht kunnen worden bij één of meerdere standaarden [voorbelden in voetnoot weggelaten].

Wat het advies van de benoemingscommissie betreft, merkt de tussenkomende partij mijns inziens terecht op dat uit artikel 38*bis*, eerste lid, *juncto* artikel 44, § 1, tweede lid, 2°, van de wet op het notarisambt blijkt dat het advies van het adviescomité geenszins wordt uitgebracht ten behoeve van de Koning, die uiteindelijk benoemt, maar enkel ‘ten behoeve van de benoemingscommissie’. Het dossier, met de schriftelijke adviezen, wordt weliswaar aan de benoemingscommissie ter beschikking gesteld, maar deze is geenszins gebonden door dit advies.

Zo luidt artikel 44, § 2, van de wet op het notarisambt van 4 mei 1999 als volgt:

‘§ 2. De benoemingscommissie hoort de kandidaten en maakt vervolgens een rangschikking op van de drie meest geschikte kandidaten. Indien de benoemingscommissie advies moet uitbrengen over minder dan drie kandidaten, wordt de lijst beperkt tot de enige kandidaat of de enige twee kandidaten.

De rangschikking gebeurt op grond van criteria die betrekking hebben op de bekwaamheid en de geschiktheid van de kandidaat voor het uitoefenen van het ambt van notaris.’

Uit artikel 44, § 2, van de voormelde wet blijkt aldus dat de benoemingscommissie op zelfstandige wijze tot haar rangschikking komt: eerst hoort zij de kandidaten, waarna zij een rangschikking moet opmaken van de drie meest geschikte kandidaten en zulks ‘op grond van criteria die betrekking hebben op de bekwaamheid en de geschiktheid van de kandidaat voor het uitoefenen van het ambt van notaris’. Het komt aldus aan de benoemingscommissie toe om de bekwaamheid en geschiktheid van de kandidaten voor de benoeming tot notaris te beoordelen. De benoemingscommissie is daarbij aldus geenszins gebonden door de adviezen die het adviescomité heeft uitgebracht, noch aan de standaarden van het koninklijk besluit van 7 mei 2001 [voetnoot met referentie aan parlementaire bespreking weggelaten]. Vereist doch voldoende is dat zij zich bij haar beoordeling steunt op criteria die verband houden met de bekwaamheid en de geschiktheid van de kandidaten. De criteria die de benoemingscommis-

sie daartoe hanteert hoeven daarbij dus niet dezelfde te zijn als de standdaarden voorzien in artikel 1 van het koninklijk besluit van 7 mei 2001. Dat de benoemingscommissie zelf haar criteria kan bepalen – op voorwaarde uiteraard dat ze betrekking hebben op de bekwaamheid en de geschiktheid van de kandidaat – blijkt, zoals de verwerende partij terecht opmerkt, uit de voorbereidende werken bij de wet van 4 mei 1999, waarin met betrekking tot de criteria het volgende wordt gesteld:

‘De criteria die werden weerhouden zijn de volgende: 1. De wetenschappelijke vaardigheden. Het betreft hier de intellectuele bekwaamheid die zal blijken uit de universiteitsuitslagen, en alle gegevens die over de kandidaat bekend zijn of door hem werden aangebracht: bijscholingen, medewerking aan wetenschappelijke initiatieven, publicaties, verslagen, ervaring opgedaan in het buitenland, enz. Nadrukkelijk moet worden gesteld dat de kandidaat na het beëindigen van de stage niet noodzakelijk omnipracticus moet blijven. In kantoren met geassocieerde notarissen is specialisatie en complementariteit troef.

2. De professionele vaardigheden. Hiermee worden bedoeld: enerzijds de algemene vaardigheden die een kandidaat nodig heeft om het notarisberoep uit te oefenen. Dit behelst zin voor ethiek en deontologie (de zorg voor onpartijdig en objectief advies, voor normtoelichting, normtoepassing en normcontrole) zin voor het evenwicht tussen het openbaar ambt en het vrij beroep (geen ambtelijkheid ten koste van advies en toelichting, geen advies dat strijdig is met de uitoefening van een openbaar ambt), zin voor leiding van het personeel en beheer van de kleine of middelgrote onderneming welke de meeste notariskantoren zijn, zin voor sociaal dienstbetoon (omdat het tarief is opgebouwd volgens sociale prioriteiten en de notaris ook zijn volle aandacht moet besteden aan zaken die financieel weinig interessant zijn) en zin voor psychologie (onderhandeling, bemiddeling en verzoening maken een belangrijk onderdeel uit van het werk van de notaris en daarbij is zijn luisterbereidheid van groot belang). En anderzijds de ervaring van de kandidaat ten opzichte van de te begeven plaats evenals de specifieke vaardigheden die bijdragen tot een juiste allocatie ten opzichte van de omgevingsfactoren van een standplaats, als daar zijn: aard, omvang, interne organisatie van het kantoor, juridische specialisaties van het kantoor, type van cliëntèle, streekgewoontes, enzovoorts. In feite slaat dit op de geschiktheid van een bepaalde kandidaat voor een bepaald kantoor. De kandidaat moet passen in de kenmerken van het kantoor : stadskantoor, landelijk kantoor, kantoor met familiaal cliëntèle, kantoor met ondernemerscliëntèle. Ook de mogelijkheid tot voortzetting van de vertrouwensrelatie met het cliënteel wordt mee in aanmerking genomen.’ [voetnoot: *Parl.St.* Kamer, nr. 49-1432/1, p. 56].

Te dezen heeft de benoemingscommissie de volgende criteria in aanmerking genomen:

- de resultaten behaald binnen de universitaire studies en het vergelijkend examen;
- de verdere wetenschappelijke vorming en actieve wetenschappelijke activiteiten;
- de professionele ervaringen in het notariaat, zowel wat betreft de duur als wat betreft de aard van die ervaringen; waarbij de commissie aan ervaring in de directe omgeving van de vacante standplaats de voorkeur geeft aan ervaringen in andere stedelijke of niet stedelijke omgevingen;
- de visie op de beroepsuitoefening;
- de kennis van de aard en de mogelijkheden van het over te nemen kantoor en van de gemeenschap waarin dit kantoor functioneert en de noodzaak op voldoende wijze en onmiddellijk de continuïteit van het kantoor te verzekeren;
- de visie op financiële aspecten die met de overname gepaard gaan;
- de uitgebrachte adviezen.

Deze criteria hebben alle betrekking op de bekwaamheid en geschiktheid van de kandidaten en dit in overeenstemming met de betekenis die de wetgever hieraan gegeven heeft.

Uit de stukken van het dossier blijkt dat de tussenkomende partij zowel in het advies van het adviescomité als na het onderzoek door de benoemingscommissie op [deze] criteria beter scoort dan de verzoekster. Zo blijkt de tussenkomende partij beter te scoren wat betreft de resultaten behaald tijdens zijn universitaire studies en voor het vergelijkend examen, de verdere wetenschappelijke vorming en actieve wetenschappelijke activiteiten, de professionele ervaringen in het notariaat, de visie op de beroepsuitoefening en de kennis van de aard en de mogelijkheden van het over te nemen kantoor en de visie op de financiële aspecten die met de overname gepaard gaan [voetnoot weggelaten].

De verzoekster toont op geen enkele wijze aan en beweert zelfs niet dat zij, wat de betrokken standaarden betreft, kennelijk beter scoort dan de tussenkomende partij en dat zij daarom ook mocht verwachten een unaniem ‘zeer gunstig’ advies te bekomen. Evenmin toont zij aan dat naderhand de benoemingscommissie haar als eerste had moeten rangschikken omdat zij in vergelijking met de tussenkomende partij objectief gezien over meer verdiensten zou beschikken.

Het tweede middel is niet gegrond.”

10. Verre van een poging te ondernemen om deze bestudering van de aangevoerde regelgeving en de toepassing ervan op de feiten van deze zaak nog tegen te spreken of ze te ontkrachten, bepaalt verzoekster zich ertoe in de laatste memorie te verklaren dat zij “handhaaft en bevestigt hetgeen ze in haar inleidend verzoekschrift [...] heeft uiteengezet [en] hetgeen ze in haar memorie van wederantwoord [...] heeft aangebracht”.

11. In die omstandigheden mag het voor de Raad van State volstaan, na eigen onderzoek van de aangevoerde bepalingen en de stukken van het dossier, zich aan te sluiten bij de *sub* 9 aangehaalde analyse en ze tot de zijne te maken.

12. Het middel is, voor zover ontvankelijk, ongegrond.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

13. Het derde middel is geput uit de schending “van de beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het gelijkheidsbeginsel (gelijke toegang tot het openbaar ambt) van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en de materiële motiveringsplicht”.

Verzoekster ontwikkelt het middel in twee onderdelen:

“Eerste onderdeel, wat betreft het gelijkheidsbeginsel, in het bijzonder 16. Zowel in het advies van het Adviescomité betreffende Tom Degryse dd. 28 november 2011 als in het advies van (en de rangschikking door) de Benoemingscommissie dd. 19 januari 2012 wordt, in het voordeel van de benoemde kandidaat, rekening gehouden met de door hem, sinds 25 mei 2011 verrichte plaatsvervulling in het vacante kantoor van notaris [...], hetzij dat dit rechtstreeks geschiedt, hetzij om daaruit zijn deontologische houding ten opzichte van confraters uit het Ieperse aan te dienen.

In het advies van (en rangschikking door) de Benoemingscommissie wordt het correct handelen van de benoemde kandidaat als plaatsvervanger in het te begeben kantoor (en zijn maturiteit) zelfs aangehaald als één van de motieven van onderscheid tegenover de andere kandidaten, waaronder de verzoekster.

17. Het is vaste rechtspraak van Uw Raad in zaken van benoeming dat, bij een vergelijking van titels en verdiensten tussen kandidaten, geen rekening te houden is met de verdiensten van een welbepaalde kandidaat die, tijdelijk, de aan de orde zijnde vacature heeft ingevuld.

Wanneer dit wel gebeurt, zoals *in casu*, ligt tegenover de andere kandidaten (die geen waarneming of plaatsvervulling verrichten, veelal omdat ze daartoe de kans niet kregen) een schending van het gelijkheidsbeginsel voor, met name een schending van het beginsel van de gelijke toegang tot het openbaar ambt.

18. Ter zake geldt zulks des te meer nu enerzijds de verzoekster niet de kans werd gegund zelf de plaatsvervulling op te nemen (en zo haar correct handelen tegenover de Ieperse confraters te bewijzen) en anderzijds in de twee besproken adviezen met geen woord wordt gerept omtrent haar eigen confraterniteit (als kandidaat-notaris), zodat op dit vlak geen enkele, deugdelijk ondersteunde, afweging plaats vond, en in hoofde van het benoemend bestuur kon plaatsvinden, tussen de benoemde kandidaat en haarzelf.

19. Zodat wat dit deelmotief van de Benoemingscommissie aangaat, het gelijkheidsbeginsel en tegelijk de materiële motiveringsplicht werden geschonden en het onderdeel van het middel gegrond is.

Tweede onderdeel, wat betreft de materiële motiveringsplicht, in het bijzonder

20. Ook de andere door de Benoemingscommissie, p. 12 van haar proces-verbaal, ‘weehouden’ (*sic*) motieven van onderscheid tussen de benoemde kandidaat en de verzoekster zijn ter zake niet pertinent en kunnen evenmin als ter zake doende en deugdelijke motieven worden aanzien, nog ervan afgezien dat ze met de verplicht te bezigen standaarden van bekwaamheid en geschiktheid (zie het tweede middel) geen uitstaans hebben.

21. Wat betreft de ‘uitzonderlijke bekwaamheid’ en de ‘wetenschappelijke ingesteldheid’ van de benoemde kandidaat verliest de Benoemingscommissie uit het oog dat hier de specifieke bekwaamheid en geschiktheid als notaris-titularis aan de orde is.

Deze is, vanuit de hier aan de orde zijnde invalshoek van de Benoemingscommissie, desgevallend alleen te meten aan het resultaat in de proef voor kandidaat-notaris, te meer de benoemde kandidaat en de verzoekster deze proef slechts met één (1) jaar verschil aflegden.

22. Welnu, zoals uit de *curricula vitae* van die beide kandidaten blijkt, zijn de onderlinge verschillen tussen deze beide kandidaten wat de afgelegde proef van kandidaat-notaris aangaat (31ste plaats, met 63,35% van de punten tegen 23ste plaats met 61,25% van de punten, voor beiden bij de 1ste poging) verwaarloosbaar en kunnen deze resultaten geen onderling voordeel of nadeel op het vlak van titels en verdiensten, of nog van bekwaamheid en geschiktheid tussen hen opleveren, dat van aard is de rangschikking tussen hen te ondersteunen.

23. Als laatste beoordelingselement ter onderscheid tussen de benoemde kandidaat en de verzoekster hanteert de Benoemingscommissie het verschil in maturiteit tussen beiden, zich daarbij kennelijk en uitsluitend steunende op een zinsnede in het advies van het Adviescomité, waar gezegd wordt dat de verzoekster ‘enige maturiteit en ervaring’ mist, nu dit beweerde euvel alvast niet is gebleken uit het eigen onderhoud van de Benoemingscommissie met de verzoekster, waar dit item (zie p. 7-8 van het desbetreffende proces-verbaal) niet eens ter sprake kwam.

24. Het beweerde missen van ‘enige maturiteit’ vindt geen enkele steun in het dossier, noch in enige vaststelling buiten het dossier.

Het wordt nergens gestaafd (en wordt ten andere impliciet tegen gesproken door het door de verzoekster behaalde resultaat op de proef van kandidaat-notaris).

Het betreft een loze, zo niet tergende bewering zonder enige grond. Het daarmee in verband staande motief dient zonder meer te worden verworpen.

25. In zoverre die maturiteit in verband zou staan, in het advies van het Adviescomité, met de ervaring van de verzoekster (die ze volgens hetzelfde advies ook al deels zou missen) geldt dat de hier nuttige ervaring, d.i. deze ter zake het notariaat, in hoofde van de verzoekster evenmin wezenlijk verschilt van deze van de benoemde kandidaat.

Het verschil in aanvangdata van de wettelijke stage tussen de beiden, zo blijkt uit hun *curricula vitae*, bedraagt iets meer dan één (1) jaar (15 juli 2006 versus 10 oktober 2007), hetgeen niet relevant is, te meer nu meer dan één (1) jaar verlopen is tussen het advies van het Adviescomité van 28 november 2011 en het benoemingsbesluit van 19 december 2012.

26. Zodat ook zo gezien geen enkel motief ter onderscheid tussen de verzoekster en de benoemde kandidaat, zoals voorkomend in het advies van de Benoemingscommissie dd. 19 januari 2012, als deugdelijk en pertinent overeind blijft en het bestreden benoemingsbesluit, door aan dat advies, qua motivering, niets toe te voegen, de materiële motiveringsplicht schendt en het onderdeel van het middel gegrond is.”

14. Verzoekster verwijst in haar memorie van wederantwoord, wat het eerste middelonderdeel betreft, naar arrest nr. 214.650 van 15 juli 2011 van de Raad van State, waarin onder meer wordt gesteld dat de ervaring in het vacante kantoor op zich geen waarde heeft in het kader van de te verrichten benoeming. Zij merkt op dat maar liefst vijf motieven van het adviescomité verwijzen naar de tijdelijke waarneming door de tussenkomende partij van de aan de orde zijnde vacature en dat ook in het advies van de benoemingscommissie rekening wordt gehouden met de door haar sinds 25 mei 2011 verrichte plaatsvervulling in het vacante kantoor. Het belang dat zodoende in deze adviezen wordt toegekend aan de tijdelijke invulling door de tussenkomende partij van de aan de orde zijnde vacature, levert volgens verzoekster dan ook een onevenredig voordeel op voor de tussenkomende partij.

Wat het tweede onderdeel van het middel betreft, verwijst verzoekster naar de uiteenzetting in haar inleidend verzoekschrift.

Beoordeling

15. Ook het derde middel overtuigt het auditoraat niet, om de volgende redenen neergeschreven in het auditoraatsverslag:

“Eerste onderdeel

De verzoekster voert in het eerste onderdeel van het derde middel in wezen aan dat het gelijkheidsbeginsel geschonden is doordat ten onrechte in het voordeel van de tussenkommende partij rekening wordt gehouden met de ervaring die zij als plaatsvervanger heeft opgedaan in het kantoor waar de vacature te begeben is.

Dat rekening mag worden gehouden met de ervaring die een kandidaat heeft opgedaan in het te betrekken kantoor, blijkt – zoals de verwerende partij terecht opmerkt – vooreerst uit de wil van de wetgever. Zo wordt gesteld dat met ‘professionele vaardigheden’ wordt bedoeld, enerzijds, ‘de algemene vaardigheden die een kandidaat nodig heeft om het notarisberoep uit te oefenen’ en, anderzijds, ‘de ervaring van de kandidaat ten opzichte van de te begeben plaats’, waarbij ook ‘de mogelijkheid tot voortzetting van de vertrouwensrelatie met het cliënteel (...) mee in aanmerking (wordt) genomen’ [voetnoot: *Parl. St.* 1997-98, nr. 49/1432-1, p. 56]. Ook de rechtspraak van de Raad van State verzet zich – in tegenstelling tot hetgeen de verzoekster voorhoudt – niet tegen het feit dat rekening wordt gehouden met de ervaring opgedaan in een welbepaald kantoor. De tussenkommende partij wijst dienaangaande terecht op de arresten nr. 167.196 van 29 januari 2007 inzake Cruyt, nr. 166.315 van 27 december 2006 inzake De Splenter en nr. 205.501 van 21 juni 2010 inzake Joossens, en merkt terecht op dat uit deze rechtspraak volgt dat niets er zich tegen verzet dat rekening wordt gehouden met de ervaring opgedaan in het vacante kantoor, maar dat de benoemende overheid evenmin de voorkeur hoeft te geven aan een kandidaat die plaatsvervangend notaris is geweest of aan een kandidaat die reeds sinds twee jaar geassocieerd notaris is.

Het arrest nr. 214.650 van 15 juli 2011 inzake De Troij, waaraan de verzoekster refereert, is overigens niet zonder meer te vergelijken met de thans voorliggende zaak. In de zaak De Troij werd immers de periode van ervaring als gerechtsdeurwaarder in de betreffende gemeente zonder meer – met name zonder aanwijzing van zeer bijzondere omstandigheden die aan een ervaring in een welbepaalde gemeente een meerwaarde verlenen – als een supplementair voordeel gehonoreerd en werd bepaalde kandidaten aldus zonder deugdelijke verantwoording toegelaten hun puntenaantal, verkregen voor hun ervaring in het arrondissement als supplement bij de globale ervaring, te verdubbelen. Te dezen is zulks niet het geval. Bovendien wordt in dit arrest uitdrukkelijk gesteld dat ‘het om een criterium (gaat) dat een *bonus kan opleveren* of *zelfs een voorrang kan genereren wanneer de kandidaten voor de benoeming op de overige vergelijkingspunten gelijkwaardig zijn*, maar op zich heeft het geen waarde in het ka-

der van de te verrichten benoeming [nadruk door de auditeur]'. Te dezen blijkt dat de tussenkomende partij hoe dan volgens de benoemingscommissie en de benoemende overheid op de overige vergelijkingspunten beter scoort dan de verzoekster.

Voor zover de verzoekster aanvoert dat haar bij gebrek aan plaatsvervanging in het vacante kantoor niet de kans werd gegund haar correct handelen tegenover de Ieperse confraters te bewijzen, wijst de tussenkomende partij er mijns inziens terecht op dat de verzoekster overeenkomstig artikel 1 van de deontologische code en artikel 97 van de wet op het notarisambt als kandidaat-notaris, evenzeer als de plaatsvervangende notarissen en de notarissen-titularis, aan de deontologische regels onderworpen is en mitsdien evenzeer in de mogelijkheid was haar correcte relaties met de Ieperse notarissen aan te tonen, hetgeen overigens noch door de adviescommissie noch door de benoemingscommissie in vraag is gesteld. Bovendien wordt het confraterneel handelen van de tussenkomende partij an sich beoordeeld en staat dit los van zijn plaatsvervanging. De verwijzing naar de goede contacten met de Ieperse confraters is overigens een element dat de tussenkomende partij – in tegenstelling tot de verzoekster – blijkbaar zelf heeft aangebracht tijdens het onderhoud met de benoemingscommissie als factor die in aanmerking kan worden genomen ter ondersteuning van haar kandidatuur en die de commissie als aangetoond heeft beschouwd. De verzoekster heeft dit element niet aangevoerd tijdens haar onderhoud met de commissie, terwijl zij evenzeer in de mogelijkheid was om haar correcte relaties met de Ieperse notarissen aan te tonen. Hoe dan ook moet worden vastgesteld dat dienaangaande omtrent de verzoekster geen negatieve opmerkingen gemaakt worden.

Ten slotte blijkt uit de motivering van het bestreden besluit dat de ervaring die de tussenkomende partij opgedaan heeft in het te begeben kantoor zeker niet het enige noch het doorslaggevende element is geweest om de tussenkomende partij te benoemen (cf. *infra* bij de bespreking van het tweede onderdeel van dit middel). De ervaring in het te begeben kantoor is overigens relatief, gelet op het feit dat deze ervaring in hoofde van de tussenkomende partij slechts enkele maanden bedraagt. Het zou bovendien juist onredelijk zijn om de ervaring van de tussenkomende partij op het vlak van toekomstvisie, boekhouding, vertrouwdsheid met de streek en de inwoners en de kijk op de (financiële, organisatorische, ...) situatie van het over te nemen kantoor niet in aanmerking te nemen enkel omwille van het feit dat hij deze heeft opgedaan in het te begeben kantoor. Het gaat hem in deze immers niet zozeer om het feit dat de ervaring werd opgedaan in het vacante kantoor maar wel om de op de betreffende vlakken opgedane ervaring an sich.

Tweede onderdeel

De verzoekster voert in het tweede onderdeel van het derde middel in wezen aan dat de materiële motiveringsplicht geschonden is doordat enerzijds ook de andere [in aanmerking genomen] motieven van onderscheid niet pertinent zijn, 'nog ervan afgezien dat ze met de verplicht te bezigen standaarden van bekwaamheid en geschiktheid (zie het tweede middel) geen uitstaans hebben', en doordat anderzijds de specifieke bekwaamheid

en geschiktheid als notaris-titularis alleen te meten is aan het resultaat van de proef voor kandidaat-notaris.

Zoals reeds bij de bespreking van het tweede middel werd opgemerkt, is de benoemingscommissie geenszins gebonden aan de standaarden voorzien in het koninklijk besluit van 7 mei 2001, die door de adviescomités in acht moeten worden genomen, en kan zij – integendeel – eigen beoordelingscriteria in aanmerking nemen zolang ze verband houden met de bekwaamheid en de geschiktheid van de kandidaat voor het ambt van notaris. De tussenkomende partij merkt terecht op dat dit argument van de verzoekster geen uitstaans heeft met de materiële motiveringsplicht.

De materiële motiveringsplicht impliceert dat voor elke administratieve rechtshandeling rechtens aanvaardbare motieven bestaan met een voldoende feitelijke grondslag die minstens uit het dossier moet blijken. De Raad van State onderzoekt daarbij enkel of de overheid in redelijkheid is kunnen komen tot de door haar gedane vaststelling van feiten en of er in het dossier geen gegevens voorhanden zijn die met die vaststelling onverenigbaar zijn.

Uit de motivering van het bestreden benoemingsbesluit blijkt dat de tussenkomende partij benoemd wordt tot notaris met standplaats te Ieper op grond van de vaststelling dat zij een ‘zeer gunstig’ advies kreeg van het adviescomité (in tegenstelling tot de andere kandidaten die een gewoon ‘gunstig’ advies kregen) en op grond van de vaststelling dat zij door de benoemingscommissie als eerste wordt gerangschikt omwille van [haar] uitzonderlijke bekwaamheid, [haar] correct handelen als plaatsvervanger in het te begeven kantoor, [haar] wetenschappelijke ingesteldheid en [haar] maturiteit, waarin [zij] zich onderscheidt van de andere kandidaten, die op mindere wijze over deze bekwaamheid, maturiteit en confraterniteit beschikken. Deze vaststellingen vinden steun in de voormelde adviezen waaruit blijkt dat de tussenkomende partij een realistische kijk heeft op de algemene en bijzondere taken van de notaris, zowel op juridisch als op operationeel gebied; zij een brede ervaring heeft in de juridische wereld, mede door haar ervaring aan de balie en haar ervaring ook reeds ten dienste stelde van het notariaat door juridische publicaties; zij een goede band heeft met het kantoor en haar medewerkers; zij vertrouwd is met de Westhoek en het bijzonder karakter van Ieper; zij een open en brede kijk heeft op de maatschappij en het notariaat, mede gezien haar ervaringen als medewerker in het Brusselse; zij een duidelijke kijk heeft op de Ieperse collega’s en goede contacten onderhoudt met deze collega’s en zij een goede kijk heeft op de financiële situatie van het kantoor. Het belang van de maturiteit, de confraterniteit en de realistische kijk op het vacante kantoor van de tussenkomende partij wordt door de benoemingscommissie verantwoord door de omstandigheid ‘dat er een hoog aantal notarissen-titularis zijn in de Stad Ieper voor een relatief minder grote bevolking’ en dat ‘in die omstandigheden de verstandhouding van de notaris met zijn confraters van uiterst groot belang is en een zekere maturiteit zich opdringt om niet terecht te komen in onhoudbare situaties’.

Zoals hierboven reeds bij de bespreking van het eerste onderdeel werd opgemerkt, hebben de benoemingscommissie en de benoemende overheid

de ervaring die de tussenkomende partij in het te begeven kantoor heeft opgedaan niet als doorslaggevend beschouwd.

Voor zover de verzoekster de pertinentie van het criterium ‘wetenschappelijke ervaring’ betwist, blijkt evenmin dat dit een doorslaggevend element is geweest in de keuze voor de tussenkomende partij en blijkt uit de voorbereidende werken hoe dan ook dat wel degelijk rekening kan worden gehouden met de wetenschappelijke achtergrond van een kandidaat in het kader van het onderzoek naar zijn bekwaamheid en geschiktheid voor het ambt van notaris [voetnoot: *Parl. St. Kamer*, nr. 49-1432/19, o.a. p. 6, p. 79, p.126].

Voor zover de verzoekster stelt dat het beweerde gemis aan ‘enige maturiteit’ geen enkele steun vindt in het dossier, blijkt uit de vergelijking van de respectievelijke *curricula Vitae* dat de verzoekster de jongste in leeftijd is, dat zij het minst werkervaring heeft, dat zij geen werkervaring heeft opgedaan buiten het notariaat, dat zij buiten haar studiestage enkel werkervaring in het kantoor van haar vader opdeed, dat zij enkel studeerde aan de Kulak en de KULeuven, dat zij geen andere diploma’s behaalde buiten rechten en notariaat, en dat zij zich niet onderscheidde door bijkomende wetenschappelijke activiteiten, terwijl de tussenkomende partij ‘een brede ervaring heeft in de juridische wereld, mede door zijn ervaring aan de balie; dat hij zijn ervaring ook reeds ten dienste stelde van het notariaat, onder meer door juridische publicaties’, dat hij een opleiding volgde van General Management aan de Vlerick Business School, alsook een aantal bijkomende diploma’s en graden behaalde (licentie in de klassieke filologie, certificaat filosofische academie, master Fiscale wetenschappen, master Vennootschapsrecht, diploma van aggregatie, dat hij spreker was op het VLN-congres van 2008, en tutor was van de studenten notariaat aan de KULeuven vanaf 2006.

De verzoekster beweert niet en toont evenmin aan dat de in hoofde van de tussenkomende partij [in aanmerking genomen] vaststellingen feitelijk onjuist zouden zijn en/of dat de daaraan gekoppelde gevolgtrekking, meer bepaald de benoeming, kennelijk onredelijk is, dit wil zeggen van die aard zou zijn dat geen enkel ander redelijk denkend bestuur in dezelfde omstandigheden niet tot die beslissing zou zijn gekomen. Zij brengt evenmin enig element aan dat tot de vaststelling zou moeten leiden dat zij over direct zichtbaar grotere aanspraken beschikt.

Gelet op wat voorafgaat, moet mijns inziens worden vastgesteld dat de motieven op grond waarvan de tussenkomende partij benoemd wordt, steun vinden in het administratief dossier, niet kennelijk onredelijk zijn en geen schending inhouden van de materiële motiveringsplicht.

Besluit

Het derde middel is in geen van zijn onderdelen gegrond.”

16. Verre van een poging te ondernemen om deze bestudering van de aangevoerde beginselen en de toepassing ervan op de feiten van deze zaak nog tegen te spreken of ze te ontkrachten, bepaalt verzoekster zich ertoe in de laatste

memorie te verklaren dat zij “handhaaft en bevestigt hetgeen ze in haar inleidend verzoekschrift [...] heeft uiteengezet [en] hetgeen ze in haar memorie van wederantwoord [...] heeft aangebracht”.

17. In die omstandigheden mag het voor de Raad van State volstaan, na eigen onderzoek van de aangevoerde bepalingen en beginselen en van de stukken van het dossier, zich aan te sluiten bij de *sub* 15 aangehaalde analyse en ze tot de zijne te maken.

18. Het middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

De tussenkommende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 26 mei 2014,
door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Johan Pas,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Johan Pas

Geert Van Haegendoren